

חזק, חלש, חלש יותר

מאבקייהם של דיירי הדיור הציבורי, עובדי הקבלן ותושבי גבעת עמל בתל אביב נמשכים שנים עם הרבה תקשורת ומעט הצלחות. בשיכון דן, הסמוכה לגבעת עמל, הצליחו בלי יותר מדי תשומת לב להילחם בבנייה מתוכננת בשכונתם. האם המאבקים הציבוריים שמורים רק לאוכלוסיות מבוססות?

רועי צ'יקי ארד

גבעת עמל ושיכון דן הן שתי שכונות בתל אביב הנמ"צאות במרחק חמישה קילורטרים זו מזו. שתי השכונות ידעו מאבקים ראויים בשנה האחרונה. בגבעת עמל נלחמו נגד פינויים ללא פיצוי הולם, ובשיכון דן נאבקו נגד בניית רבי קומות בשכונה בהתאם במסגרת פרויקט תמ"א 38. על הקרב על אופיו של שיכון דן — מהשכונות המבוססות בעיר — מעטים שמעו, למרות שבין המשתתפים בו היו תושבים כאברי גלעז, מנכ"ל ערוץ 10 לשעבר ניר למפרט והחשב הכללי לשעבר שרי קי אורן. הפינויים האלים של גבעת עמל — "המעברה התל אביבית" — סוקר וצולם תכופות.

ובכל זאת, היה זה המאבק של שיכון דן שהצליח. אף שהמלחמה לא תמה, הם התגברו על המשוכה העיקרית ובינתיים עצרו את תוכניות הבנייה. כנגד עת עמל, לעומת זאת, התמונות

אמיר גולדשטיין וענת לוי, פעילים משיכון דן צילום: מוטי מילרוד

של אנשים מוחלשים הרחוקים ממוקדי החלטה, במאבק מול השטפון העצום של ההון. "המאבק היה עם סיכויים לא קלים, הרבה כסף נאבק בנו", אומר אמיר גולדשטיין, יו"ר שייכון דן ומנהיג המאבק בשכונה, לשעבר מבכירי סלקום ואמדר קס. "הדבר הראשון שעשינו הוא

תיעדו כיצד גדודי שוטרים מפנים תושבים שהתבצרו בבתיהם, חלקם פונו ללא כל פיצוי או חלופה. מ' אחת הפעילות למען גבעת עמל, הגדירה את התחושה סביב המאבק, בפשטות, "על הפנים". הפערים בין שני המאבקים הללו מעלים את השאלה עד כמה באמת יש סיכוי למאבק

להחתים כ-700 מתושבי השכונה, שהם למעלה ממחצית התושבים, על עצומה. אין תקדים במדינה לאחוז כזה של חותמים. באנו עם העצומה לדורות ספיה סגן ראש העירייה, אמרנו לו: "זה ריצון התושבים ואתה צריך להעדיף את רצון התושבים על רצון יומי הנדל"ן. הוא הבין על המקום. אמר, 'חבר'ה אתם צודקים'. השגנו אדריכלית תושבת השכונה שהתנדבה לסייע ואספנו כסף למימון המאבק, כסף רב".

גולדשטיין, שמתנדב בדרום תל אביב, מודה שלאדם מסוגו קל יותר: "זה מתבטא בגישה שלנו, אני יודע להרים טלפון למזכירת ראש העיר. מניח שלא כל אחד היה יכול. אחד הדברים המאפיינים שכונות בדרום, למשל בנווה עופר שאני מכיר, זה באמת די.אן.איי אחר מול הגישה שלך ושל, של 'מה זאת אומרת, אם צריך לתקן, נעשה וזה יקרה'. זה מצליח בתשע מתוך עשר פעמים, זה משהו שחסר בדי

פינויים תושבים מגבעת עמל בתל אביב, בדצמבר. ח"כ דב חנין: "זהו מאבק הגנתי, אתה ממש מגן על ה

של האוכלוסייה עצמה. "זה מתחיל מהאוכלוסייה, שעברה בע"רד שנים של קיפוח והזנחה. אם תגיד, 'בואו נצא וננצח', יגידו לך, 'אללה תעזוב, נגמור את החיים בשקט'. די.אן.איי אחר. בגבעת עמל לא היתה תמיכה, הגיעו להפגנות רק עשרות אנשים. למרות שהיה פייאר לא היתה התגייסות אמיתית".

מ', הפעילה למען אנשי גבעת עמל, מודעת לחומרת המצב. "היתה היענות תקשורתית ופרלמנטרית למאבק, אבל אחרי שנה של מאבק, רואים שזה לא עור", היא אומרת. "זה מאבק של אנשים חלשים מול כוחות פשוט אדירים, פשוט זוכים מול גוליית. לאנשים פה אין לובי אמיתי, אין לנו מייצגים פוליטיים. יש הרבה שכונות כאלה של מורחים שנכנסו לדירות בלי חוזה. זו בעיה מורחית, אבל אין שום מפלגה שלוקחת על עצמו לטפל בזה—למתחילים יש מפלגה שדואגת להם".

יש עורכי דין. צריך לבוא בנחמדות למערכת. יש לי תאוריה שאם אתה בא לפקיד ציבור וצריך משהו, אל תדרוש, רק תגיד, 'תגידו לי איך לעשות'". לדבריו ההבדלים בין "החלק הטוב של העיר" למאבקם של נניח, תושבי ערד הנלחמים מול מכרה הפוספטים, חוזר לקשיים

אן.איי באזורי מצוקה, בשכונות סוציו-אקונומיות נמוכות, אין להם הבנה שהם יכולים". גולדשטיין מספר שהתושבים בשיכון דן ניצחו בלי לצאת לרחוב: "יש את דרך המאבק. יכולתי לצאת להפגנה, לשרוף צמיגים, היו תושבים שרצו הפגנות. אבל עדיף לסגור בחדר. הרי יש חוק,

אמיר גולדשטיין,

יו"ר שיכון דן:

"באזורי מצוקה

אין להם הבנה

ש... וכולם"